

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2010 – Nr. 80.

VRAGEN van de PvdD van de heer G.J. Kelder betreffende de aanwezigheid van een olifant in de Sinterklaas optocht.
(Binnengekomen: 11 november 2010.)

Op zaterdagmiddag 20 november a.s. zal Sinterklaas met zijn vloot onze stad binnenvaren. Alhoewel de Partij voor de Dieren blij verheugd is dat onze goedheiligman dan weer tijdelijk in ons midden is, willen wij hierbij wel enkele kanttekeningen plaatsen. Op de website Feest in Stad (www.feestinstad.nl) van de Koninklijke Vereniging voor Volksvermaken valt te lezen dat er in de optocht ter ere van de komst van Sinterklaas ook enkele exotische dieren mee zullen lopen.

De Partij voor de Dieren heeft bezwaar tegen het gebruik van wilde dieren voor optochten, omdat wij vinden dat wilde dieren in het wild thuis horen en niet gebruikt dienen te worden voor vermaak. Er liep de afgelopen jaren een olifant mee in de optocht. Olifanten leven in constante angst voor de olifantenhaak, een lange stok eindigend in een metalen, puntige haak waarmee het dier op de meest gevoelige lichaamsplekken wordt geslagen. Wageningen Universiteit heeft in een recent onderzoek aangetoond dat het onmogelijk is om het welzijn van olifanten te garanderen buiten hun natuurlijke leefomgeving (en sommige vormen van opvang in een dierentuin). Olifanten die dus op een andere wijze worden gehouden, zoals bijvoorbeeld door particulieren of in een circus, ondervinden altijd grote welzijnsproblemen.

Eén van de conclusies uit het rapport van de Wageningen Universiteit luidde als volgt: “Olifanten zijn van nature sterk sociale en hoogintelligente dieren met een rijk gevarieerd gedragsrepertoire. Opportunistische browsers die veel tijd besteden aan eten en grote gebieden doorkruisen waarbij ze dagelijks grote afstanden kunnen afleggen. Het gebrek aan sociaal contact, een suboptimaal rantsoen, de drastische beperking van de bewegingsvrijheid door aanketenen en de hoge mate waarin olifanten in de door ons onderzochte circussen stereotiep gedrag vertoonden, laten slechts de conclusie toe dat hun welzijn, ondanks de beste bedoelingen van verzorgers, ernstig wordt aangetast.”¹

Naast de aantasting van het dierenwelzijn, is met name bij het inzetten van olifanten bij een optocht ook de veiligheid van de toeschouwers in het geding. Een olifant wordt middels pijnprikkels aangestuurd en in bedwang gehouden. Het is al een aantal keer gebeurd dat een dier dit op een bepaald moment niet meer kan verdragen en aan zijn bewaker ontsnapt, met alle gevolgen van dien.

De Partij voor de Dieren heeft de volgende vragen.

¹ *Welzijn van dieren in reizende circussen in Nederland*, Wageningen Universiteit (2009), blz. 34.

1. Voor het gebruik van wilde dieren is een vergunning nodig. Alhoewel de aanvraag voor de vergunning al was ingeleverd bij de milieudienst, bleek hierbij geen lijst met in de stoet aanwezige dieren. Naar aanleiding van ons telefoontje, werd die later opgestuurd. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat dit een merkwaardige gang van zaken is, omdat het omwille van de openbare orde en veiligheid uiterst relevant is te weten welke dieren er in de optocht meelopen?
2. De organisatie denkt erover een olifant mee te laten lopen. Heeft men al een specifieke olifant op het oog? Wie is de eigenaar van het dier? Waar komt het dier voor deze optocht vandaan en hoe lang duurt de reis? Hoe is het transport geregeld? Op welke wijze zou het dier de reis maken? Krijgt het dier onderweg de gelegenheid om de benen te strekken en te drinken?
3. Ook al is een circusolifant “gewend” aan het omgaan met grote groepen mensen en harde geluiden, het blijft een wild dier dat niet te domesticeren is. Met name als het dier ergens van schrikt, zijn de gevolgen niet te overzien. Bent u bereid de deelname van een olifant aan deze stoet te verbieden op grond van de openbare orde en veiligheid?
4. Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat het gebruik van een olifant bij de Sinterklaasoptocht een verkeerd signaal geeft? Het suggereert namelijk dat het inzetten van wilde dieren bij evenementen, waarbij het dier wordt gereduceerd tot object van vermaak, legitiem is.
5. Waar de olifant voor deze optocht ook vandaan moge komen, de kans is klein dat hij beter af is dan de door de Wageningen Universiteit onderzochte olifanten. Het gaat ook hier immers om een olifant in gevangenschap, een wild dier dat gemiddeld zo’n 17 uur per dag aan de ketting staat en ruim 10 uur per dag afwijkend gedrag vertoont, een symptoom van chronische en ernstige stress. Het meelopen in een optocht door een drukke stad, langs een mensenmenigte, het geconfronteerd worden met lawaai en veel schreeuwende mensen en kinderen, staat ver af van het natuurlijke leven van de olifant. Bent u bereid de deelname van een olifant aan deze stoet in een verklaring af te keuren op grond van dierenwelzijnsaspecten?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 16 november 2010.

Het college is het eens met de Partij voor de Dieren dat het ongestoord laten leven van olifanten in het wild de voorkeur heeft boven het vangen en domesticeren voor menselijk vermaak. We vinden het echter te ver gaan om hierover als lokaal bestuur uitgesproken standpunten in te nemen, omdat dit een bevoegdheid is van de rijksoverheid op grond van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren. Daarnaast gaat het in dit geval om in gevangenschap geboren olifanten en niet om in het wild geboren olifanten, die daarna gevangen zijn.

1. De Koninklijke Vereeniging voor Volksvermaken (hierna: Volksvermaken) heeft op 5 oktober 2010 een evenementenvergunning aangevraagd voor de intocht van Sinterklaas. Samen met deze aanvraag is een draaiboek ingeleverd. In het draaiboek staat de samenstelling van de stoet. Aangegeven wordt dat er een olifant en kamelen zullen meelopen. Op 20 oktober 2010 is een toelichting op de aanvraag ingeleverd, zonder draaiboek. Op 9 november 2010 is een post- en takenplan ingeleverd. In dit plan is aangegeven dat er olifanten en kamelen meelopen. Deze gang van zaken is niet merkwaardig. De informatie is tijdig aangeleverd. De burgemeester is ruim van te voren bekend met het voornemen om olifanten mee te laten lopen in de stoet en kan zijn verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid op juiste wijze nemen. Overigens lopen olifanten al jarenlang mee in de Groningse Sinterklaasintocht.
2. Volksvermaken wil twee olifanten mee laten lopen. De olifanten worden door Volksvermaken gehuurd van Circus Renz Berlin. De olifanten zijn in gevangenschap geboren. De gevraagde performance (lopen) ligt in de buurt van het normale gedragspatroon van de olifant. In de zomer van 2010 heeft de Algemene Inspectiedienst van het Ministerie van Landbouw een controle uitgevoerd bij Circus Renz Berlin. Dit naar aanleiding van vragen van de Partij voor de Dieren aan het college van B&W over dierenwelzijn bij Circus Renz Berlin. Het circus stond toen in Groningen. Conclusie van de controle was: "Alle dieren beschikten over voldoende voedsel, water en ruimte. De dieren kregen de nodige verzorging en er zijn geen bevindingen gedaan waaruit blijkt dat het dierenwelzijn te kort schoot". Het transport van de olifanten naar Groningen en het welzijn van de olifanten tijdens de intocht valt niet onder de verantwoordelijkheid van de gemeente Groningen. De gemeente heeft geen bevoegdheid op het gebied van dierenwelzijn ten aanzien van de olifanten. Regels over dierenwelzijn staan in de Gezondheids- en welzijnswet voor Dieren (GwwD). Deze wet wordt uitgevoerd door de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.
3. De organisator van de intocht, Volksvermaken, is zelf verantwoordelijk voor de veiligheid van het publiek. De olifanten die meelopen in de intocht zijn gewend aan mensen en hebben ervaring met het lopen in optochten. Al jaren lopen er olifanten mee met de intocht. In de evenementenvergunning is veel aandacht besteed aan adequate hulpverlening in het geval van een incident. Naar onze mening is er geen reden om te twijfelen aan de veiligheid van het publiek tijdens de intocht.
4. De burgemeester kan een evenementenvergunning weigeren op grond van de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of de bescherming van het milieu. Dit staat in artikel 1:10 van de APVG. Het feit dat er volgens u een verkeerd signaal wordt afgegeven, valt niet onder een van de vier afwijzingsgronden die in de APVG staan. Hoewel wij begrip hebben voor de bezwaren van de Partij voor de Dieren, kan de vergunning dus niet (deels) geweigerd worden omdat er een verkeerd signaal wordt afgegeven.
5. Het college is niet bereid de deelname van olifanten aan de intocht af te keuren. Uit ons antwoord op vraag twee blijkt dat het dierenwelzijn van de olifanten niet te kort schiet. De circusolifanten zijn gewend aan het optreden voor groepen mensen.